

Landbruk der folk bur

Landbruk – samansett, multifunksjonelt, kulturbærande og mangfaldig. Orda er store, men kva betyr dei eigentleg?

■ Jane Brit Sande

Næringskonferansen «Landbruk skaper mangfold» i Molde, gikk av stabelen 3. mars. Dag Jørund Lønning, professor og rektor ved Høgskulen for Landbruks og Bygdeutvikling, tok dei frammøtte med på ei vandring med tema «den gode landbrukspolitikken».

– Det er heilt meiningslaust å kopla landbrukspolitikken og distriktpolitikken frå kvarandre, sa Lønning.

Utsagnet er knytt til at bondelagsleiar Lars Petter Bartnes i sitt innlegg på konferansen peika på at regjeringsa, for første gong i historia, vil gjere nettopp dette. Gjennom sitt innlegg, viste Lønning til grunnbetydinga av 'bonden', som er 'den buande'.

– For å få den gode landbrukspolitikken, kva må me ha med oss vidare, spurte Lønning retorisk.

– Me må ha forankring i den buande. Den er vår akilleshæl. Norsk landbruk er dei som bur, trivast og driv der dei grøne flekkane er.

Det multifunksjonelle landbruket

Næringskonferansen vart avrunda med ein paneldebatt. I panelet deltok Frank Sve, Fremskrittspartiet, Helge Orten, Høyre, Steinar Reiten, Kristelig Folkeparti, Pål Farstad, Venstre, Jenny Klinge, Senterpartiet, Else-May Botten, Arbeiderpartiet, Yvonne Wold, Sosialistisk Venstreparti og Lage Nøst, Miljøpartiet De Grønne. Politikarane fekk bryne seg på temaet Det multifunksjonelle landbruket.

– Diskusjonen om det multifunksjonelle landbruket handlar ikkje om ei landbruksmelding. Det handlar om fleire tiår med utvikling, sa Helge Orten (H).

– Dei strukturendringane som har kome i landbruket, har ikkje kome dei siste tre åra. Dersom nokon vil produsere meir mat, så skal dei få lov

I panelet: (frå venstre) førstekandidat til stortingsvalet, Steinar Reiten (KrF), Averøy, fylkesleder Frank Sve (FrP), Stranda, stortingsrepresentant Jenny Klinge (Sp), Surnadal, stortingsrepresentant Helge Orten (H), Midsund, stortingsrepresentant Else-May Botten (Ap), Molde, førstekandidat til stortingsvalet, Lage Nøst (MDG), Molde, førstekandidat til stortingsvalet Yvonne Wold (SV), Rauma og stortingsrepresentant Pål Farstad (V), Kristiansund. Foto: Arild Erlien

til å produsere meir mat, men eg er heller ingen tilhengar av store industribruk som me kan sjå utanlands.

– Me må ha eit samansett landbruk, med ulik storleik på bruksa, det er klinkande klart, sa Frank Sve (FrP).

Men denne eine landbruksmeldinga er ei kjelde til mange diskusjonar.

– Det multifunksjonelle – det har jo vore Venstre, spørte Pål Farstad (V).

– Me treng ei dreining mot eit meir samansett landbruk, sa han.

Han vil arbeide for at landbruksmeldinga, når den blir vedteke i Stortinget, har eit anna innhald enn den har nå. Det er han ikkje aleine om.

– Det multifunksjonelle landbruket avheng av at me greier å oppretthalde viktig brukstruktur med mellomstore og små bruk. Det beste me kan bidra med, er å løfte fram og få med oss dei små og mellomstore brukene, og at me tek vare på det som er igjen av den delen av landbruket, sa Steinar Reiten (KrF).

– Jordbruksoppgjeren må i år spissast inn mot gjennomsnittsbruken, med rundt 25 mjølkekyr, oppmoda han.

Yvonne Wold (SV) lot seg freiste til å slenge med storslegga.

– Den landbruksmeldinga som eg har lest, den legg ikkje opp til det multifunksjonelle landbruket, sa ho,

og viste til at SV meiner bærekraft fortsatt må vere det overordna målet, og ikkje berre lønsemeld og effektivitet.

Lage Nøst, Miljøpartiet De Grønne, hadde eit globalt blikk på matproduksjonen.

– FN anslår at matbehovet i verda vil auke med 14 prosent kvart tiår. Dei anslår òg at kapasiteten til å produsere mat går ned med to prosent i same tidsperiode, sa Nøst.

Else-May Botten (Ap) og Jenny Klinge (Sp), var samde om at det må vere betre vilkår for små og mellomstore bruk.

– Bønder må ha moglegheit til å驱iva, uansett om bruket er stort, smått eller mellomstort. Når me seier at 70 prosent av all matproduksjon i verda kjem frå små bruk, då er det klart at me må ha ein politikk som bygger opp under at desse brukene moglege å驱iva også, sa Botten.

– Viss ikkje bøndene bur i heile landet, og i heile fylket vårt, får me ikkje eit mangfaldig landbruk, sa Klinge.

Inntektsmålet

Fra salen vart politikarane utfordra på korleis dei ville definere inntektsmålet for bønder i det komande jordbruksoppgjeren, i kroner eller prosent.

– Me ynskjer eit tydeleg inntektsmål, eit som ikkje kan strekkast i alle retningar, og som er ei kroneauking og ikkje ei prosentauking, sa Klinge.